

RESUM

El treball titulat "Valorització i gestió dels Llocs arqueològics submergits en l'Arxipèlag Tosca - El cas del naufragi romà en la localitat " El Nasuto ", de Marciana Marina a l'illa d'Elba", desitja obrir una finestra a un dels llocs arqueològics subaquàtics més importants de la Mediterrània. Aquesta investigació nascuda de la idea dels Doctors Pilar Roig, Ignacio Bosch i meva, s'insereix dins d'un context per a la divulgació i el desenvolupament d'aquest lloc arqueològic i es proposa fer asequible als usuaris les restes submergits a través d'una musealització "in situ". Les restes de fusta i els mobiliaris de la nau oneraria podran ser visitats a través de les imatges que seran transmeses del lloc submergit a terra ferma on, en locals especials, els visitants podran veure còmodament les restes del naufragi i la seua càrrega.

Aquesta investigació no podia no preveure l'escrutini i l'anàlisi de la bibliografia relativa a sis emplaçaments arqueològics submarins ja onze descobriments esporàdics, que van ser identificats en el mar de l'illa d'Elba. A més, van ser consultades i examinades les publicacions relatives a la fauna i a la flora, en les quals es mostra que les illes es caracteritzen per la presència d'espècies endèmiques, encara que el nombre d'espècies presents és generalment inferior al de les masses continentals adjacents. Per a la conservació de l'entorn natural aquesta condició particular determina la necessitat de protecció, en quant la desaparició de la fauna, així com la de la flora, provoca una desproporcionada pèrdua de diversitat

biològica. El Arxipèlag Tosca és, en aquest sentit, un cas típic. Finalment es van fer investigacions en la Superintendència del Patrimoni Arqueològic de Toscana (Florència), al Parc Nacional de l'Arxipèlag Tosca (Portoferraio) i al municipi de Marciana Marina. Al mateix temps, es van realitzar diverses visites tant en terra ferma, al Promontori del Nasuto, com al mar, en el vaixell de suport utilitzat pels arqueòlegs i els tècnics de la Superintendència per a les immersions en el mirall de mar al que, a uns 65 metres de profunditat, es troben les restes del naufragi. La nau oneraria es remunta al primer període Imperial i encara apareix ben conservada amb tota la seva càrrega. Les enormes àmfores, fueron de dos tipos: una más pequeña oval con el diámetro de la "boca" de 37 cm y altura de 190 cm, se conoce por las más grandes globulares el diámetro de la boca de 52 cm. , van ser carregades a bord de la nau per transportar vi, oli i altres productes alimentaris.

A distància de dos mil · lennis "els dolia" han atret l'atenció d'estudiosos i arqueòlegs.

Probablement la nau provenia de la Península Ibèrica. De fet durant la campanya d'excavació 2010 va ser recuperat per bussos una vora pertanyent a una àmfora de forma "Beltrán IB", produïda a la zona de Cadis i destinatària al transport de salsa de peix. La recuperació d'aquest vora és un indicatiu significatiu per determinar la procedència de la càrrega, però no és suficient per determinar la seva exacta cronologia pel que fa, com és ja conegut, la producció d'aquest tipus d'àmfora es remunta des dels inicis

fins al final del segle I, d. C. Es té la impressió (que òbviament ha de ser verificada a la llum de l'evidència de les dades) que les restes del naufragi es remunten a 30-50 d. C, acostant-se a la data d'un altre naufragi a l'illa d'Elba, el de Chiessi, al municipi de Marciana, referit comunament a 70-80 d. C.

Aquesta tesi ha estat pensada i escrita amb l'ambició de convertir-se, en un futur proper, a la base d'un projecte real que pugui desenvolupar-se de manera conjunta amb tots els organismes interessats (Municipi de Marciana Marina, Parc Nacional de l'Arxipèlag Tosca, Superintendència del Patrimoni Arqueològic de Toscana amb seu a Florència, Província de Livorno i la Regió Toscana), amb l'objectiu de realitzar un museu de la nau de càrrega romana.

Els objectius principals del projecte, són dos: la museïtzació i la conservació "in situ" del casc llenyós i de la càrrega, a més de la fruïció per part de l'usuari de totes les restes del naufragi i de la vida submarina que es desenvolupa en el seu entorn, mitjançant l'ús de grans pantalles que reben les imatges transmeses per les càmeres ancorades al fons marí. Les pantalles seran col·locades al Promontori del Nasuto dins d'adequades estructures amovibles, fetes de fusta o material reciclable. Aquestes estructures òbviament s'integraran plenament a la Manxa Mediterrània, sense alterar mínimament l'hàbitat natural del Parc Nacional. Aquest projecte inclourà també l'aspecte didàctic, que tindrà d'involucrar tant escoles com instituts, amb l'objectiu d'apropar als estudiants a

l'arqueologia, a la història i a la naturalesa, en l'àmbit d'un arxipèlag de set illes que fan de marc a un dels paisatges més encisadors de la Mediterrània.

El lloc arqueològic objecte d'aquesta tesi, afavorit pels atractius naturals i del bonic Mar de Elba, juntament amb el turisme de massa típic del període estiuenc, podria incentivar el turisme cultural i induir a milers de persones a visitar un conjunt arqueològic / naturalista de primer pla. Per les raons abans exposades, els resultats que es poden obtenir del susdit projecte poden ser múltiples, tant des del punt de vista científic, didàctic i cultural, com des del punt de vista, no menys important, del turisme i de l'evolució econòmica del Municipi de Marciana Marina, de l'illa d'Elba i de tot l'Arxipèlag Tosca.